00221485

C22/I/68

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
PRE-TRIAL CHAMBER
CHAMBRE PRELIMINAIRE

សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក-កសចស (អបជ០៣)

ចំពោះមុខ: ចៅក្រម ប្រាក់ គីមសាន, ប្រធាន
ចៅក្រម Rowan DOWNING
ចៅក្រម ន៉យ ថុល
ចៅក្រម Katinka LAHUIS
ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី

កាលបរិច្ឆេទ: ២៨ សីហា ២០០៨

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception): 28/08/2008
ម៉ោង (Time/Heure): 15:30
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A. Fry

សាធារណៈ:

សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដោយខ្លួនឯង

ឯកសារបានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 28/08/2008
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: C.A. Fry

ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
ជា លាង
Robert PETIT
យ៉ែត ចរិយា
William SMITH
តាន់ សេណារ៉ុង
Anees AHMED

ជនត្រូវចោទ
អៀង សារី

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ហុង គឹមសួន
ឡោ ជុនធី
នី ចាន់ឌី
គង់ ពិសី
Silke Studzinsky
យុង ផានិត

សហមេធាវីការពារក្តី
អាង ឧត្តម
Michael G. KARNAVAS

PRE-TRIAL CHAMBER · CHAMBRE PRELIMINAIRE · ECCC

១. **អង្គបុរេជំនុំជម្រះ** នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា "អ.វ.ត.ក" ទទួលបាន "ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេខ ចំនួនធារី** បានដាក់នៅថ្ងៃទី៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ("ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី")។

២. ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី ជាភាសាអង់គ្លេស ត្រូវបានដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេខ ចំនួនធារី** ដាក់ជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៅថ្ងៃទី២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ក្នុងពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទបណ្តោះអាសន្ន ដែលសវនាការនេះបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានចាកចេញពីបន្ទប់សវនាការ ដោយធ្វើការរង់ចាំការដាក់ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីរបស់ខ្លួន និងដោយរង់ចាំការចេញដីកាសម្រេចលើពាក្យសុំនេះ។ ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី ត្រូវបានដាក់ត្រឹមត្រូវ អនុលោមតាមសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក នៅពេលពាក្យសុំជាភាសាខ្មែរបានរៀបចំរួចរាល់នៅថ្ងៃទី៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨។

៣. នៅក្នុងសេចក្តីបង្គាប់របស់ខ្លួនស្តីពី "សេចក្តីបង្គាប់លើពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ" ចុះថ្ងៃទី៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានលើកឡើងថា នៅក្នុងដំណាក់ការនេះ ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីគួរចាត់ទុកថាជា សំណើសុំការបើកសវនាការឡើងវិញ ដើម្បីស្តាប់ការថ្លែងប្រាស្រ័យរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។[១]

I. ប្រវត្តិដំណើររឿង

៤. អង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើការរៀបរាប់ពិស្តារអំពីប្រវត្តិដំណើររឿងនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចមួយនេះ ដើម្បីបង្ហាញអំពីការវិវត្តន៍នៃការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅ អ.វ.ត.ក។

៥. នៅក្នុង "សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនស្តីពីការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន" ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨[២] អង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេចថា

[១] សេចក្តីបង្គាប់ដល់ភាគីស្តីពីពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីលើសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I /56 វាក្យខណ្ឌទី ៥។

[២] សេចក្តីសម្រេចលើការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ C11/53 ("សេចក្តីសម្រេចលើការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី")។

ការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ទាំងការចូលរួមដោយសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ និងផ្ទាល់មាត់ ត្រូវបានអនុញ្ញាត ហើយអង្គបុរេជំនុំជម្រះបញ្ជាក់ថា នីតិវិធីនៅ អ.វ.ត.ក អនុញ្ញាតការចូលរួមបែបនេះជាកំហិត។[៣] បន្ថែមពីនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ការរក្សាតុល្យភាពរវាងសិទ្ធិនីតិវិធីរបស់ភាគី គឺជាដំណើរការមួយដែលមានសារៈសំខាន់ ហើយកំពុងអនុវត្ត។ ដូចគ្នានេះដែរ នីតិវិធីដាច់ខាតហួសហេតុ មិនមែនជាការល្អឡើយ។[៤]

៦. នៅក្នុង "សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន លោក នួន ជា" ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ ផងដែរនោះ[៥] អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានយោងលើសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដោយឡែកស្តីពីការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានកត់សម្គាល់ឃើញថា សារណាដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេង ច័ន្ទធារី** បានដាក់ជូន "ភាគច្រើនជាទ្រង់ទ្រាយចម្លើយជនរងគ្រោះ" ហើយផ្នែកនៃសារណារបស់គាត់ មិនត្រូវបានយកមកធ្វើការពិចារណានៅក្នុងការសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះឡើយ។[៦]

៧. មុនថ្ងៃសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន លោក ខៀវ សំផន ដែលបានកំណត់ធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ លោក **នី ចាន់ឌី** ដែលជាមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេង ច័ន្ទធារី** ទទួលបានការជូនដំណឹងតាមរយៈសារអេឡិចត្រូនិច (អ៊ីម៉ែល) ថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា មានតែមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតែប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបាន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនរំពឹងថា កូនក្តីរបស់លោកមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី នឹងទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯងនោះឡើយ។ លោកមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី បានបញ្ជាក់អំពីការទទួលបានសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ មុនថ្ងៃសវនាការ។

៨. ក្នុងពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន លោក ខៀវ សំផន ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេង ច័ន្ទធារី** បានចាប់ផ្តើមធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯងជូនអង្គជំនុំជម្រះ ប៉ុន្តែក្រុមប្រឹក្សា

---

[៣] សេចក្តីសម្រេចលើការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វាក្យខណ្ឌទី ៤២។

[៤] សេចក្តីសម្រេចលើការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វាក្យខណ្ឌទី ៤៣។

[៥] សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនលោក នួន ជា បណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ C11/54 ("សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក នួន ជា ដែលប្តឹងចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន")។

[៦] សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក នួន ជា ដែលប្តឹងចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន វាក្យខណ្ឌទី ៦។

ជំនុំជម្រះបានធ្វើការបញ្ឈប់ ហើយសួរទៅភាគីផងទៃថាតើមានការជំទាស់លើករណីនេះដែរឬទេ។[៧] ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ខ្លួនចង់ធ្វើការកត់សម្គាល់។ សហមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ និងសហព្រះរាជ-អាជ្ញាមិនមានការជំទាស់លើបញ្ហានេះឡើយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះក៏បានអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើការកត់សម្គាល់នៅពេលនោះ។

៩. មុនពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន លោកស្រី អៀង ធីរិទ្ធ ដែលបានកំណត់ធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី២១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានលើកឡើងការយល់ឃើញរបស់ខ្លួនថា មានតែមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប៉ុណ្ណោះដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់។ នៅក្នុង "សេចក្តីបង្គាប់របស់ខ្លួនស្តីពីការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងពេលសវនាការ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងចំពោះដីកាសម្រេចការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន" ចុះថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨[៨] ("សេចក្តីបង្គាប់ស្តីពីការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា "ដើម្បីផលប្រយោជន៍ចំពោះការធានាដល់កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឱ្យដំណើរការបានលឿនទៅមុខ និងដើម្បីផលប្រយោជន៍នៃសេចក្តីដ្ឋានដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ និងដើម្បីជៀសវាងការរាំងស្ទះដល់សវនាការ"[៩] វាជាការសមស្របដែលត្រូវចេញសេចក្តីបង្គាប់បន្ថែម ដល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលចូលរួមក្នុងសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានដកស្រង់វិធាន ២៣(៧) វិធាន ៧៧(៤) និង វិធាន ៧៧(១០)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលចែងអំពីការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី តាមរយៈមេធាវីតំណាងរបស់ខ្លួន។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានកត់សម្គាល់ឃើញថា អនុលោមតាមគោលការណ៍ជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ មេធាវីការពារក្តីគួរដឹងអំពីខ្លឹមសារនៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មុនពេលសវនាការ។ ម៉្យាងវិញទៀត អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានយកលក្ខណៈបច្ចេកទេសនៃសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីទាំងអស់មកធ្វើការពិចារណា។ ដូច្នេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះពិចារណាឃើញថា តាមការបកស្រាយ វិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលត្រូវបានជ្រើសរើសអោយមានមេធាវីតំណាង ត្រូវធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយសង្ខេបរបស់ខ្លួន ស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ តាមរយៈមេធាវីតំណាងរបស់ខ្លួន។

[៧] កត់សម្គាល់ឃើញថា សវនាការនេះត្រូវបានរៀបចំឡើង *ជាអសាធារណៈ*។

[៨] សេចក្តីបង្គាប់ចំពោះការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងអំឡុងពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ C20/I/21 ("សេចក្តីបង្គាប់ចំពោះការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី")។

[៩] សេចក្តីបង្គាប់ចំពោះការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី វាក្យខណ្ឌទី ១។

១០. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេខ ចំនួនរ៉ា** មិនមានវត្តមាននៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង ធីរិទ្ធ ហើយមិនមានមេធាវីតំណាងឱ្យខ្លួនទៀត។

១១. មុនថ្ងៃសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អៀង សារី ដែលកំណត់ធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួល "សេចក្តីសង្កេតជាទូទៅពីសហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី" ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ ("សេចក្តីសង្កេត")។[១០] នៅក្នុងសេចក្តីសង្កេតទាំងនេះ សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានលើកឡើងថា សេចក្តីបង្គាប់របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ដោយផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី គឺជាការរើសអើងលើដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះសិទ្ធិនីតិវិធីក្នុងការចូលរួមក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ នៅក្នុង "សេចក្តីសម្រេចលើភាពដែលអាចទទួលបានចំពោះសេចក្តីសង្កេតជាទូទៅរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី" ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨[១១] អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានលើកឡើងថា ខ្លួនអាចចេញសេចក្តីបង្គាប់ចំពោះបញ្ហានីតិវិធីនេះ ដោយសារយល់ឃើញថាសមស្របក្នុងការគ្រប់គ្រងលើកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានលើកឡើងថា សេចក្តីបង្គាប់ទាំងនេះបិទផ្លូវតវ៉ា ប៉ុន្តែវាអាចបើកផ្លូវចំពោះការពិចារណាសារជាថ្មី ប្រសិនបើមានលេចចេញកាលៈទេសៈថ្មី ឬជាក់លាក់ណាមួយ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា សេចក្តីសង្កេតទាំងនេះ មិនបានលើកអំណះអំណាងជាក់លាក់ឡើយចំពោះការពិចារណាសារជាថ្មីលើសេចក្តីបង្គាប់ស្តីពីការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ក្នុងករណីនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា សេចក្តីសង្កេតទាំងនេះមិនអាចទទួលយកបាន។

១២. នៅពេលចាប់ផ្តើមសវនាការចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន លោក អៀង សារី នៅថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ជាថ្មីម្តងទៀត បានលើកឡើងបញ្ហាបឋមស្តីពីការអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯង។ នៅក្នុង "សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាបឋមដែលមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានលើកឡើង នៅក្នុងសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន លោក អៀង សារី" នៅថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨[១២] អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានលើកឡើងថាៈ "អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីបង្គាប់កាលពីលើកមុនថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯងឡើយ ហើយអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានផ្តល់សម្អាងហេតុលើបញ្ហានេះ ដោយអនុលោម

---

[១០] សេចក្តីសង្កេតជាទូទៅរបស់សហមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/38។

[១១] សេចក្តីសម្រេចលើភាពអាចទទួលយកបាននៃសេចក្តីសង្កេតជាទូទៅរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/41។

[១២] សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាបន្ទាន់បន្ទំដែលមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានលើកឡើងនៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ដែលប្រឆាំងចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ចុះថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/46 ("សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាបន្ទាន់បន្ទំ")។

00221490

តាមវិធាន ៧៧(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ យើងមិនឃើញមានការលើកឡើងអំណះអំណាងថ្មី ដែលនឹងនាំឱ្យធ្វើការវិនិច្ឆ័យផ្សេងទៀតអំពីលក្ខណៈទូទៅនេះឡើយ។”[១៣]

១៣. បើទោះជាមានការចេញសេចក្តីសម្រេចនេះក៏ដោយ នៅថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ សហមេធាវីអន្តរជាតិដែលតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយចំនួន បានចង្អុលបញ្ជាក់ថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សោខ ច័ន្ទឆារី** នឹងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយខ្លួនឯង លើចំនុចស្តីពី*គ្មានការកាត់ទោសពីរដងចំពោះបទល្មើសតែមួយ*។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលការជូនដំណឹងថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សោខ ច័ន្ទឆារី** បានបណ្តេញមេធាវីតំណាងរបស់ខ្លួន។ នៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ ដែលក្រោយមកបានធ្វើឡើងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ហើយបានផ្សព្វផ្សាយ “សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃសេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ចុះថ្ងៃទី ១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នើសុំការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯងនោះ” ដែលសេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនេះចុះថ្ងៃទី៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨[១៤] (“សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង”) ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះភាគច្រើនបានសម្រេចថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯងឡើយ ដោយលើកឡើងថា: “វិធានផ្ទៃក្នុងមានបទប្បញ្ញត្តិចែងយ៉ាងច្បាស់ស្តីពីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងមេធាវីរបស់ខ្លួន នៅក្នុងដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី។ វិធាន ៧៧(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងថា មានតែមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសិទ្ធិធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានសង្ខេបដោយផ្ទាល់មាត់ នៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មុនអង្គសេចក្តី។”[១៥] ចៅក្រម **Rowan Downing** បានភ្ជាប់មតិជំទាស់របស់គាត់ ដោយលើកឡើងថា យើងឃើញថាវិធាន ២៣ និងវិធាន ៧៧(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងហាក់ដូចជាមានភាពផ្ទុយគ្នា។ នៅក្នុងករណីនេះ ក្នុងករណីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានបណ្តេញមេធាវីរបស់ខ្លួន ចៅក្រម **Downing** មានបំណងអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការអំពីបញ្ហាយុត្តាធិការ ដោយសារផលវិបាកមួយដែលអាចកើតចេញពីសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍គឺ អាចធ្វើឱ្យសិទ្ធិដាក់បណ្តឹងទាមទារសំណងពីជនត្រូវចោទរលត់។[១៦]

---

[១៣] សេចក្តីសម្រេចលើបញ្ហាបន្ទាន់បង្ខំ វាក្យខណ្ឌទី ៨។

[១៤] សេចក្តីសម្រេចជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៃសេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ ចុះថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នើសុំការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង ចុះថ្ងៃទី៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/54 (“សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង”)។

[១៥] សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង វាក្យខណ្ឌទី ៣។

[១៦] សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង វាក្យខណ្ឌទី ៣។

II. ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី

១៤. នៅក្នុងពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេខ ច័ន្ទធារី** ធ្វើការស្នើសុំឱ្យមានការពិចារណាសារជាថ្មីចំពោះសេចក្ដីសម្រេចលើពាក្យសុំថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង ដោយសម្អាងថា អង្គជំនុំជម្រះមានភស្ដុតាងអង្គហេតុមិនពេញលេញ នៅពេលចេញសេចក្ដីសម្រេចនេះ។ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីរូបនេះបញ្ជាក់ថា នៅក្នុងលិខិតរបស់ខ្លួន និង លិខិតប្រគល់អំណាច ដែលស្នើសុំសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឱ្យទទួលស្គាល់លោក **នី ចាន់ឌី** ជាមេធាវីរបស់ខ្លួន ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីបានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា ខ្លួនចង់ឱ្យមេធាវីតំណាងខ្លួន ហើយ/ឬក៏បានបញ្ជាក់ថា មេធាវីអាចតំណាងខ្លួនគ្រប់ដំណាក់កាលនីតិវិធីទាំងអស់។ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីកត់សម្គាល់ឃើញថា ខ្លួនបានបណ្ដេញមេធាវីរបស់ខ្លួន ដោយសារការតំណាងដោយអាណត្តិនេះមិនមានប្រសិទ្ធិភាព។

១៥. ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេខ ច័ន្ទធារី** បានចង្អុលយោងលើអង្គហេតុបន្ថែមទៀតថា ខ្លួនបានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង នៅក្នុងសវនាការលើរឿងក្ដី នួន ជា និង ខៀវ សំផន ហើយបានផ្ដល់ជូនសេចក្ដីសន្និដ្ឋានដែលពាក់ព័ន្ធជូនតុលាការ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីបានផ្អែកលើការយល់ឃើញរបស់ចៅក្រម Downing ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងមតិជំទាស់។

III. សេចក្ដីបង្គាប់នានារបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

១៦. នៅថ្ងៃទី៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតឱ្យភាគីដទៃទៀតធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី។[១៧]

១៧. នៅថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ បន្ទាប់ពីទទួលបានលិខិតមួយច្បាប់ ដែលធ្វើឡើងក្នុងនាមដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីចំនួនបីរូបដែលគ្មានមេធាវីតំណាង នៅក្នុងសំណុំរឿងរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតលេខ ០០១ និង ដោយសារទទួលស្គាល់ថា ផលវិបាកអាចកើតមានលើដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាង

[១៧] សេចក្ដីបង្គាប់ដល់ភាគីស្ដីពីពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីលើសិទ្ធិថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/56 និង សេចក្ដីកែតម្រូវចំពោះសេចក្ដីបង្គាប់ដល់ភាគីស្ដីពីពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីលើសិទ្ធិថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/5៨។

នៅពេលចេញសេចក្ដីសម្រេចលើពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានបើកលទ្ធភាពឱ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងបីរូបនេះ (ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីសំខាន់) និងជនត្រូវចោទផ្សេងទៀត ដាក់សារណា។[១៨]

១៨. សហព្រះរាជអាជ្ញា[១៩] បានទទួលសេចក្ដីសន្និដ្ឋានតប។ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី[២០] ដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួន លោកអៀង សារី បណ្ដោះអាសន្ន បានទទួលសេចក្ដីសន្និដ្ឋានតបរួមគ្នា ហើយដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីបីរូបដែលមិនមានមេធាវីតំណាង[២១]នៅក្នុងសំណុំរឿងលេខ ០០១ ក៏បានទទួលសេចក្ដីសន្និដ្ឋាននេះរួមគ្នាដែរ។ តាងនាមជនត្រូវចោទ អៀង សារី ឬជនត្រូវចោទផ្សេងៗទៀត គ្មានឃើញសេចក្ដីសន្និដ្ឋានដទៃទៀតដែលត្រូវទទួលបានឡើយ។

១៩. នៅថ្ងៃទី១៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេង ចំនួនធារី** បានដាក់ "ពាក្យសុំឱ្យធ្វើការប្រកាសជាប្រយោជន៍ដល់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យដោយខ្លួនឯង មិនមែនជាពាក្យសុំការបើកសវនាការដេញដោលឡើងវិញ"។[២២] អង្គបុរេជំនុំជម្រះយល់ឃើញថា ពាក្យសុំនេះមិនអាចទទួលយកបាន[២៣] ដោយសារពាក្យសុំនេះលើកឡើងអំណះអំណាងពិស្ដារដែលគាំទ្រដល់ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី និងដោយសារ "ការអនុញ្ញាតឱ្យភាគីដទៃឆ្លើយតប មិនអាចយល់ឃើញថាជាការអញ្ជើញភាគីដាក់ពាក្យសុំនេះ ដាក់ពាក្យសុំថ្មីមួយទៀតឡើយ ចំពោះបញ្ហាដែលអង្គជំនុំជម្រះកំពុងពិចារណា ឬដាក់អំណះអំណាងបន្ថែមដើម្បីគាំទ្រដល់ពាក្យសុំដំបូងនោះទេ។"[២៤]

---

[១៨] សេចក្ដីបង្គាប់បន្ថែមដល់ភាគីស្ដីពីពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីលើសិទ្ធិថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/59។

[១៩] សេចក្ដីសន្និដ្ឋានតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាចំពោះពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីលើសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្ដីពីសិទ្ធិចូលរួមរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/61។

[២០] សេចក្ដីសង្កេតរួមរបស់សហមេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីលើពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីលើសិទ្ធិថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/60។

[២១] សារណាតបរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលគ្មានមេធាវីតំណាង ចំពោះពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីលើសិទ្ធិថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ២០០៨ C22/I/63។

[២២] ពាក្យសុំឱ្យធ្វើការប្រកាសជាប្រយោជន៍ដល់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីចំពោះការថ្លែងប្រាស្រ័យដោយខ្លួនឯង មិនមែនចំពោះការសុំឱ្យបើកសវនាការសារជាថ្មី ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/62។

[២៣] សេចក្ដីសម្រេចស្ដីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំឱ្យធ្វើការប្រកាសជាប្រយោជន៍ដល់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីចំពោះការថ្លែងប្រាស្រ័យដោយខ្លួនឯង មិនមែនចំពោះការសុំឱ្យបើកសវនាការសារជាថ្មី ចុះថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ C22/I/64។ ("សេចក្ដីសម្រេចស្ដីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំឱ្យធ្វើការប្រកាសជាប្រយោជន៍")។

[២៤] សេចក្ដីសម្រេចស្ដីពីភាពអាចទទួលយកបាននៃពាក្យសុំឱ្យធ្វើការប្រកាសជាប្រយោជន៍ វាក្យខណ្ឌទី ៤។

PRE-TRIAL CHAMBER * E.C.C.C * C.E.T.C * CHAMBRE PRÉLIMINAIRE

IV. សេចក្ដីសន្និដ្ឋានតបរបស់ភាគី

២០. សហមេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលពាក់ព័ន្ធនៅបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនជនត្រូវចោទ បណ្ដោះអាសន្នសន្និដ្ឋានថា ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីគួរយល់ថា ជាពាក្យសុំសេចក្ដីសម្រេចជាប្រយោជន៍ចំពោះ សិទ្ធិចូលរួមរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលវាមិនមែនជាពាក្យសុំឱ្យបើក សវនាការជំនុំជម្រះឡើងវិញនោះទេ។ សហមេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីតវ៉ាថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានអនុវត្ត វិធីសាស្ត្របកស្រាយមួយដែលតឹងរ៉ឹងបំផុតចំពោះវិធាន ៧៧(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដែលវិធីសាស្ត្រនេះផ្ទុយនឹង វិធីសាស្ត្រដូចមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ហើយវិធានផ្ទៃក្នុងនេះមិនបានកត់សម្គាល់ឃើញមានចន្លោះប្រហោង នៅពេលព្រាងវិធាន ៧៧(១០)នៃវិធានផ្ទៃក្នុងនេះ។ ការប្រៀបធៀបត្រូវបានទាញចេញនៅពេលពិនិត្យមើលលទ្ធភាព របស់ជនត្រូវចោទក្នុងការផ្ដល់ចម្លើយ។ សហមេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីកត់សម្គាល់ឃើញថា វិធាន២៣(៧) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងចែងអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការទទួលបានតំណាងមេធាវី។ វិធាននេះមិនមែនចែង អំពីកាតព្វកិច្ចត្រូវមានមេធាវីតំណាងនោះឡើយ។ យើងអាចតវ៉ាថា កាតព្វកិច្ចនេះនឹងមិនមានភាពយុត្តិធម៌ នៅពេលមិនមានថវិកាសម្រាប់មេធាវីតំណាងដែល អ.វ.ត.ក ជាអ្នកផ្ដល់ជូន។ សហមេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្ប-វេណីលើកឡើងថា ការជ្រើសរើសយកមេធាវីធ្វើជាតំណាង មិនមែនបង្កប់ន័យថាជាការបោះបង់សិទ្ធិនិយាយ ដោយខ្លួនឯងនោះទេ ដោយសារអ្នកធ្វើសេចក្ដីព្រាងវិធានផ្ទៃក្នុង យល់ឃើញថា ការមានមេធាវីតំណាងគឺជាការធ្វើ ឱ្យឋានៈរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីកាន់តែប្រសើរឡើង។ សហមេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីជម្រុញអង្គបុរេជំនុំ ជម្រះឱ្យអនុវត្តការបកស្រាយវិធានផ្ទៃក្នុងក្នុងន័យមួយដែលមានលក្ខណៈប្រព័ន្ធ និងតាមគោលការណ៍ Teleological ដោយធ្វើការយោងលើវិធាន២១(១) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងផងដែរ។ នៅក្នុងចំនុចចុងក្រោយ សហមេធាវី ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីកត់សម្គាល់ឃើញថា បទបញ្ញត្តិកំណត់រយៈពេលដែលបានកំណត់ឡើងក្នុងពេលសវនាការ មានន័យថា ការអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីថ្លែងប្រាស្រ័យក្នុងតុលាការ នឹងមិននាំឱ្យមានការពន្យារពេល ដំណើរការនីតិវិធីឡើយ។

២១. យោងតាមយុត្តិសាស្ត្រអន្តរជាតិស្ដីពីករណីពិចារណាសារជាថ្មី ឬសើរើឡើងវិញ ជាពិសេសនៅក្នុង រឿងក្ដី *Barayagwiza*[២៥] សហព្រះរាជអាជ្ញាតវ៉ាថា ការសាកល្បងចំពោះការពិចារណាសារជាថ្មីមិនមែនជា ប្រយោជន៍ដែលគួរឱ្យជឿជាក់នោះទ ដូច្នេះពាក្យសុំនេះគួរតែបដិសេធចោល។ សហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការលើក អំណះអំណាងបន្ថែមដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិតំណាងដោយខ្លួនឯង និង លក្ខខណ្ឌកម្រិតចំពោះសិទ្ធិនេះ ដោយបំផុត

---

[២៥] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Barayagwiza* ICTR-97-19-AR72 "សេចក្ដីសម្រេចលើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញា សុំឱ្យសើរើ ឬពិចារណាសារជាថ្មី" ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០០០។

ថា តុលាការមានអំណាចអនុញ្ញាតឱ្យចុងចោទចូលរួមដោយខ្លួនឯង ឬមានអំណាចបង្គាប់ឱ្យមេធាវីតំណាងរឿងក្តីនេះទាំងស្រុងតែម្តង ដោយអាស្រ័យតាមកាលៈទេសៈ។ តាមការលើកឡើងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា យុត្តិសាស្ត្រចំពោះករណីចុងចោទតំណាងខ្លួនឯង អាចជាប្រយោជន៍ក្នុងការសម្រេចអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ សហព្រះរាជអាជ្ញាសង្កត់ធ្ងន់ថា អង្គជំនុំជម្រះគួរបញ្ញត្តិការចូលរួមរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដោយរួមទាំងសិទ្ធិក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះដោយផ្ទាល់ ដើម្បីផ្តល់តុល្យភាពល្អត្រឹមត្រូវរវាងសិទ្ធិចូលរួមឱ្យបានពេញលេញនៅក្នុងដំណើរកាលនីតិវិធី របស់ជនរងគ្រោះដែលអាចមានចំនួនកើនឡើង និងសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងឆាប់រហ័សរបស់ចុងចោទ។ សហព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងថា យើងគួរស្វែងរកដំណោះស្រាយចំពោះភាពផ្ទុយគ្នានៃបទប្បបញ្ញត្តិវិធាន ២៣(៧) និង វិធាន ៧៧(១០)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដើម្បីផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ដើម្បីបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ នៅក្នុងចំនុចចុងក្រោយ សហព្រះរាជអាជ្ញាសន្និដ្ឋានថា អង្គហេតុនៅក្នុងពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី មិនបានស្នើសុំឱ្យបើកសវនាការដេញដោលសារជាថ្មីនោះទេ ប៉ុន្តែស្នើសុំឱ្យអង្គបុរេជំនុំជម្រះធ្វើការដាក់ចេញសេចក្តីណែនាំសម្រាប់សវនាកាលនាពេលក្រោយៗទៀត ដោយក្នុងនោះ គួរបញ្ញត្តិសិទ្ធិថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គជំនុំជម្រះដោយខ្លួនឯង របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលគ្មានមេធាវីតំណាង។

២៣. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលគ្មានមេធាវីតំណាង សន្និដ្ឋានថា ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីគួរអាចទទួលយកបាន ហើយគួរបើកសវនាការដេញដោលឡើងវិញ ដើម្បីឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេខ ចំនួធារី** ធ្វើការសន្និដ្ឋាន។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីតវ៉ាថា វិធាន ២៣(១)(ក) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដូចដែលមានចែងបញ្ជាក់នៅក្នុងវិធាន ២៣(៨) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង មិនតម្រូវឱ្យមានការចូលរួមតាមរយៈមេធាវីតំណាង ហើយវិធានផ្ទៃក្នុងអនុញ្ញាតដោយប្រយោលឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីជ្រើសរើសមេធាវីតំណាងខ្លួន។ ដោយកត់សម្គាល់ថា វិធាន ៧៧(១០) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ចែងអំពីសេចក្តីសង្កេតសង្ខេបរបស់មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលមិនមានមេធាវីតំណាងលើកឡើងថា ក្នុងនាមភាគីនៅក្នុងរឿងក្តី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាងត្រូវមានលទ្ធភាពអនុវត្តមុខងារទាំងអស់ ដែលផ្តល់ដល់ភាគីផ្សេងៗទៀត ទោះបីជាមិនមានមេធាវីតំណាងក៏ដោយ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាងកត់សម្គាល់ថា ក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្លុះបញ្ចាំងវិធានផ្ទៃក្នុងក្នុងន័យថា មេធាវីអាចធ្វើសេចក្តីសង្កេតផ្ទាល់មាត់ដោយសង្ខេបនៅដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី ប៉ុន្តែក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចែងយ៉ាងច្បាស់ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន (ទោះបីមាន ឬគ្មានមេធាវីតំណាងក៏ដោយ) នៅក្នុងដំណាក់ការជំនុំជម្រះ។ យើងកត់សម្គាល់ឃើញថា ទាំងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌបារាំង មិនមានចែងអំពីករណីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលគ្មានមេធាវីតំណាង នៅក្នុងដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាងលើកឡើងថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាង

E.C.C.C. * C.E.T.C. PRE-TRIAL CHAMBER CHAMBRE

00221495

គួរហាមមិនឱ្យធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់ដោយខ្លួនឯងនៅក្នុងដំណាក់កាលមុនអង្គសេចក្តី យោងតាមគោលបំណងរបស់អ្នកធ្វើសេចក្តីព្រាងវិធានផ្ទៃក្នុង ហើយការរារាំងដូច្នេះមិនមែនជាការបំពារបំពានសិទ្ធិក្នុងការបង្ហាញការយល់ឃើញ និងការចាប់អារម្មណ៍របស់ពួកគេឡើយ ឬក៏ជម្រុញឱ្យពួកគេបណ្តេញមេធាវីដើម្បីថ្លែងប្រាស្រ័យដោយខ្លួនឯងនោះឡើយ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលគ្មានមេធាវីតំណាងតវ៉ាថា ការយល់វិធានផ្ទៃក្នុងក្នុងន័យមួយត្រឹមត្រូវ គឺវិធានផ្ទៃក្នុងនេះផ្តល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាង (ដែលអាចគ្មានមេធាវីតំណាង ដោយសារមិនមានថវិកា តែមិនមែនដោយសារបញ្ហានៃការជ្រើសរើសមេធាវីតំណាង) នូវសិទ្ធិទាំងឡាយ ដូចគ្នាទៅនឹងសិទ្ធិដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដទៃទៀតទទួលបាន។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដែលមិនមានមេធាវីតំណាង ជំរុញអង្គបុរេជំនុំជម្រះឱ្យប៉ះប៉ូវធានាដល់ខ្លួននូវសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលកំពុងតែកើនឡើង ដោយរៀបចំកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីឱ្យបានរឹងមាំ ដើម្បីធានាដំណើរការនីតិវិធីទៅឆាប់រហ័ស។

២៣. ដោយសារសហមេធាវីការពារក្តីរបស់ជនត្រូវចោទមិនបានដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានតប សហមេធាវីការពារក្តីអន្តរជាតិបានលើកឡើងនៅក្នុងពេលសវនាការថា សវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន មិនមែនដើម្បីឱ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផ្តល់សក្ខីកម្មនោះទេ។ សហមេធាវីការពារក្តីបានអះអាងថា នៅក្នុងដំណាក់កាលក្រោយ ទោះបីមេធាវីការពារក្តីគាំទ្រពេញលេញលើសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងមានមេធាវីតំណាងក៏ដោយ ប្រព័ន្ធនៃវិធានផ្ទៃក្នុងបានតាក់តែងឡើងដើម្បីអនុញ្ញាតដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីប្រមូលផ្តុំធនធានរបស់ខ្លួន តាមរយៈមេធាវីតំណាងរបស់ខ្លួន។

២៤. អង្គបុរេជំនុំជម្រះបញ្ជាក់ថា ការព្រួយបារម្ភដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនមានមេធាវីតំណាងលើកឡើង នឹងធ្វើការបកស្រាយនៅក្នុងសេចក្តីសម្រេចដោយឡែក។

IV. **ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី**

២៥. ពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មីអាចទទួលយកបាន ប្រសិនបើមានមូលដ្ឋានស្របច្បាប់ដាក់ជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដើម្បីឱ្យធ្វើការពិចារណាសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនកាលពីលើកមុន។[២៦] អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៃតុលាការឧក្រិដ្ឋកម្មអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវីបានសម្រេចថា អង្គជំនុំជម្រះ ផ្សេងពីនេះ...

---

[២៦] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Milosevic* IT-02-54-T "សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញា សុំឱ្យពិចារណាសារជាថ្មីលើភស្តុតាងរបស់សាក្សីដោះបន្ទុក Mitar Balevic, Vladislav Jovanovic, Vukasin Andric, និង Dobre Aleksovski" ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៥ វាក្យខណ្ឌទី ៦។

“ពិចារណាសេចក្តីសម្រេច ដែលខ្លួនបានចេញកាលពីលើកមុនសារជាថ្មី តែការពិចារណាសារជាថ្មីនេះ មិនមែនដោយសារមានកាលៈទេសៈប្រែប្រួលប៉ុណ្ណោះនោះទេ គឺអាចដោយសារនៅពេលដែលខ្លួនយល់ឃើញថា សេចក្តីសម្រេចលើកមុនមានកំហុស ឬបណ្តាលឱ្យមានភាពអយុត្តិធម៌។”[២៧] អំណាចនេះអាចពិពណ៌នាថា ជាអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិ[២៨] ហើយជាពិសេស អំណាចនេះជាជម្រើសចុងក្រោយដែលមានភាពចាំបាច់សម្រាប់ស្ថាប័នតុលាការដូចអង្គបុរេជំនុំជម្រះនេះ។ ការផ្លាស់ប្តូរនូវកាលៈទេសៈអាចរួមបញ្ចូលអង្គហេតុថ្មី ឬអំណះអំណាងថ្មី។[២៩] បទដ្ឋានចំពោះការពិចារណាសារជាថ្មី ត្រូវបានពិពណ៌នាដូចតទៅ: “អង្គជំនុំជម្រះមានអំណាចឆន្ទានុសិទ្ធិដោយឯកឯង ក្នុងការពិចារណាសេចក្តីសម្រេចបន្ទាន់បន្ទំដែលបានចេញការពីលើកមុន សារជាថ្មី នៅក្នុងករណីពិសេស “ប្រសិនបើមានកំហុសចំពោះអំណះអំណាងច្បាស់លាស់ ឬ ប្រសិនបើចាំបាច់ក្នុងការរារាំងភាពអយុត្តិធម៌។””[៣០]

២៦. អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនឃើញមានការលើកឡើងអង្គហេតុថ្មី អំណះអំណាងថ្មី ឬការប្រែប្រួលកាលៈទេសៈ នៅក្នុងពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី។ លិខិតផ្តល់អំណាចចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ និងសេចក្តីសម្រេចទទួលស្គាល់មេធាវី ចុះថ្ងៃទី៣១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ដែលដាក់ភ្ជាប់នឹងពាក្យសុំ មិនមានអ្វីថ្មីឡើយ ហើយលិខិត និងសេចក្តីសម្រេចទាំងអស់នេះមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយ មុនពេលអង្គបុរេជំនុំជម្រះចេញសេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំថ្លែងប្រាស្រ័យជូនតុលាការដោយខ្លួនឯង។

២៧. បន្ថែមពីនេះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេង ចំនូធារី** មិនបានបង្ហាញថា សេចក្តីសម្រេច មានអានុភាពបណ្តាលឱ្យមានលទ្ធផលដែលមិនអាចស្មានដល់ ដែលនាំដល់មានភាពអយុត្តិធម៌ឡើយ។

២៨. អត្ថិភាពនៃមតិជំទាស់ មិនមែនបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមត្រូវចំពោះការពិចារណាសារជាថ្មីឡើយ។ ករណីដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី មិនពេញចិត្តចំពោះសម្អាងហេតុ មានសសេរនៅក្នុងមតិជំទាស់។

---

[២៧] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Galic* IT-98-29-AR73 “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំការអនុញ្ញាតប្តឹងឧទ្ធរណ៍” ចុះថ្ងៃទី១៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០១ វាក្យខណ្ឌទី ១៣។ *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Mucic et al.*, IT-96-21-*Abis* “សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការផ្តន្ទាទោស” ចុះថ្ងៃទី៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៣ វាក្យខណ្ឌទី ៤៩។

[២៨] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Galic* IT-98-29-A “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីចុងចោទសុំឱ្យពិចារណាសារជាថ្មី” ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ វាក្យខណ្ឌទី ២។

[២៩] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Galic* IT-98-29-A “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីចុងចោទសុំឱ្យពិចារណាសារជាថ្មី” ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ វាក្យខណ្ឌទី ២។

[៣០] *រដ្ឋអាជ្ញា ទល់នឹង Milosevic et al.*, IT-05-87-T “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញា សុំឱ្យពិចារណាសារជាថ្មីលើសេចក្តីសម្រេចស្តីពីសំណើរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសុំវិធានការការពារបន្ថែម នៅក្នុងដំណាក់ការជំនុំជម្រះ ដើម្បីការពារសាក្សី K56” ចុះថ្ងៃទី៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៦ វាក្យខណ្ឌទី ២។

C22/I/68

ដូច្នេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះសម្រេច:

(១) បដិសេធចោលពាក្យសុំពិចារណាសារជាថ្មី លើសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី **សេង ចំនួនឆារី** ដាក់ជូន។

(២) មិនបើកសវនាការដេញដោលសារជាថ្មីទេ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨

ប្រធានអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

អង្គបុរេជំនុំជម្រះ * PRE-TRIAL CHAMBER CHAMBRE PRÉLIMINAIRE * E.C.C.C. * C.E.T.C.

ប្រាក់ គឹមសាន